Dosarul nr.5r-85/24 (4-24111507-38-5r-03102024)

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

15 octombrie 2024 or. Rezina

Judecătoria Orhei, sediul Rezina
Instanţa în următoarea componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul **Eugeniu Russ**
Grefier Vasile Lefter
În lipsa:
Agentului constatator Alexandru Furtuna
Petiționarului Lilian Balaban
examinînd în şedinţă de judecată publică, contestaţia depusă de **Lilian Balaban**, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie şi a deciziei de sancţionare seria și nr.MAI06453029 din 16 septembrie 2024, întocmite de către agentul constatator din cadrul IP Rezina, Alexandru Furtuna, prin care lui Lilian Balaban i-a fost aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 9 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 450 lei și 3 puncte de penalizare,

A C O N S T A T A T:

La 30 septembrie 2024, Lilian Balaban, în temeiul prevederilor art.448 Cod contravenţional, a depus contestaţie împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie şi a deciziei de sancţionare seria și nr.MAI06453029 (4640250072845325) din 16 septembrie 2024, întocmite de către agentul constatator din cadrul IP Rezina, Alexandru Furtuna, prin care i-a fost aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 9 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 450 lei și 3 puncte de penalizare, solicitînd anularea acestora.

În motivarea contestaţiei a invocat că, agentul constatator a reținut că pe data de 16.09.2024, el conducea automobilul Toyota Verso cu defecțiuni la sistemul de iluminare. Fiind invocat că a încălcat pct. 122 C din RCR. Nu este de acord cu procesul verbal și nici cu decizia de sancționare și solicit anularea lor, or agentul constatator nu a incriminat presupusa faptă comisă de către el în baza Codului contravențional. Agentul constatator susține că el a încălcat pt. 122 C din RCR, însă pct. 122 din RCR are 6 (șase) subpuncte, iar 4 (patru) dintre acestea au litera c dar el nu știe la care din ele se referă agentul constatator.

În şedinţa de judecată petiționarul Lilian Balaban nu s-a prezentat, însă a depus o cerere de examinare a contestației în lipsa sa, pe motiv că pleacă peste hotarele R. Moldova. Astfel, instanța de judecată în temeiul art.455 alin.(3) Cod contravențional, a dispus examinarea cauzei în lipsa petiționarului.

Agentul constatator Alexandru Furtuna, fiind citat legal despre locul, data și ora examinării cauzei contravenționale, prin metodă electronică de la adresa de e-mail indicată în scrisoare de însoţire a cauzei ip_rezina@igp.gov.md, prin care a fost informat despre examinarea cauzei contravenţionale, nu s-a mai prezentat în instanţa de judecată, nu a comunicat motivele neprezentării sale şi nici nu a solicitat examinarea cauzei în absenţa sa, iar în acest context, instanța de judecată precizează că a fost respectată procedura de citare legală, întrucât careva erori tehnice în procesul expedierii nu au fost semnalizate, iar această modalitate a fost acceptată

de ambele părți, totodată reprezentantul autorităţii statului având obligaţia de a se interesa de cauzele contravenţionale pendinte.

În subsidiar, instanţa mai precizează că în partea ce ține de citarea participanților, este pertinentă și jurisprudenţa CtEDO, care în cauza *Ponomariov împotriva Ucrainei* a evidenţiat că ţine de obligaţia părţilor de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoştinţă, iar mai mult, Curtea reaminteşte că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal şi informată despre obiectul cauzei, renunţă, în mod expres, la dreptul de a se prezenta în instanță și de a se apăra (cauza *Poitrimol împotriva Franței*, hotărârea din 23 noiembrie 1993, § 31), or atitudinea reclamanților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a apărea în instanţă, sau acordul de examinare a cauzei în baza materialului existent.

La fel, instanța de judecată reține că comunicarea actelor judiciare, în măsura în care este un act de comunicare între organul judiciar și părți, are loc pentru a permite părților, dacă e cazul, să declare recurs (*Diaz Ochoa împotriva Spaniei*, 22 iunie 2006, § 48, și *S.C. Raissa M. Shipping SRL împotriva României*, 8 ianuarie 2013, § 30) şi respectiv, instanțele trebuie să întreprindă tot posibilul care într-un mod rezonabil să citeze părțile și să se asigure că acestea sunt la curent cu procedurile la care participă (*Ovuş împotriva Turciei*, 13 octombrie 2009, § 48).

Prin urmare, instanța de judecată a întreprins toate măsurile prevăzute de lege pentru a asigura dreptul participanților la proces la participarea efectivă la examinarea cauzei, întru respectarea unui proces echitabil, dar agentul constatator a opinat spre a nu se prezenta în instanța de judecată, în pofida cunoaşterii şi înştiinţării despre modalitatea, locul şi timpul examinării cauzei.

Instanţa de judecată analizînd cerinţele formulate în cererea de contestare prin prisma respectării prevederilor legale la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție și deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului şi starea de fapt stabilită, reţine că contestaţia a fost depusă în termenul legal, concomitent ajunge la concluzia că aceasta urmează a fi admisă, iar decizia din 19.09.2024, inclusă în procesul verbal cu privire la contravenție cu seria și nr.MAI06453029 (4640250072845325) din 16 septembrie 2024, întocmite de către agentul constatator din cadrul IP Rezina, Alexandru Furtuna, prin care lui Lilian Balaban i-a fost aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 9 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 450 lei și 3 puncte de penalizare, anulată cu dispunerea încetării procesului contravenţional.

În argumentarea soluţiei este de menţionat, că conform art.440 alin. (1) Cod contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă *activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale* sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

În acest context instanţa atestă că, la data de 16 septembrie 2024 în privinţa lui Lilian Balaban, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria și nr.MAI06453029 (4640250072845325), iar prin decizia din aceeași dată i-a fost aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 9 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 450 lei și 3 puncte de penalizarea.

Conform art. 443 alin. (1) lit. d) şi e) din Codul contravenţional, *procesul-verbal cu privire la contravenţie trebuie să conţină* ***fapta contravenţională****, locul şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi* ***consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţiei, încadrarea juridică a faptei****,* ***norma***

materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei.

După cum se arată în cuprinsul articolului menţionat, descrierea faptei trebuie făcută cu indicarea tuturor împrejurărilor, întrucît procesul-verbal cu privire la contravenţie trebuie să conţină toate elementele pe baza cărora să se poată cerceta de către instanţa de judecată dacă s-a comis o asemenea faptă în realitate şi dacă poate opera în concret răspunderea contravenţională a unei persoane. Prin lipsa unei descrieri corespunzătoare a faptei contravenţionale, se aduce atingere dreptului la apărare de care trebuie să beneficieze petentul.

Lecturînd procesul-verbal cu privire la contravenţie cu seria și nr.MAI06453029 (4640250072845325) din 16 septembrie 2024, **în original** se atestă că, Lilian Balaban a fost învinuit că*, la data de 16.09.2024 la ora 06:15 în or.Rezina, str. Lomonosov 117, conducea automobilul de model Toyota Verso, cu defecte în dispozitivul de iluminare".*

Implicit instanţa observă, că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie cu seria și nr.MAI06453029 (4640250072845325) din 16 septembrie 2024, **în original** se atestă că, Lilian Balaban a fost învinuit pentru încălcarea pct.122 lit.c) din Regulamentul circulaţiei rutiere, aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr.357 din 13.05.2009, fiindu-i calificate acțiunile şi sancţionat pentru comiterea contravenţiei prevăzute de art.228 alin.(1) Cod contravenţional, care prevede că constituie contravenţie *exploatarea vehiculelor cu defecte tehnice în sistemul de frînare sau în mecanismul de direcţie, în dispozitivele de iluminare ori de semnalizare, exploatarea vehiculelor reutilate fără autorizaţia de rigoare.*

Totodată, instanța de judecată atestă că, potrivit art. 443 alin. (13) din Codul contravenţional, care prevede că, copia de pe procesul-verbal se înmînează persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional şi victimei la cerere.

Prin urmare rezultă că, copia de pe procesul-verbal urmează să corespundă întocmai procesului verbal cu privire la contravenție în original.

Însă în prezenta speță, din copia procesului verbal cu privire la contravenție nr.4640250072845325 din 16 septembrie 2024, rezultă cert că agentul constatator nu a încadrat acțiunile lui Blaban Lilian în norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei.

Astfel, instanța de judecată reține că, în procesul verbal cu privire la contravenție cu seria și nr.MAI06453029 (4640250072845325) din 16 septembrie 2024, după ce i-a înmânat o copie lui Lilian Balaban, s-au a făcut adăugirii și anume indicarea normei materiale contravenționale, iar acest fapt contravine prevederilor art. 443 alin. (7) din Codul contravenţional, care prevede că, ***în procesul-verbal nu se admit rectificări, adăugiri, alte modificări***. *În cazul necesităţii unor astfel de acţiuni, se încheie un nou proces-verbal, în care se face consemnarea respectivă.*

Prin urmare analizînd conţinutul procesului-verbal cu privire la contravenţie cu seria și nr. 4640250072845325 din 16 septembrie 2024, întocmit în privinţa lui Lilian Balaban, se reţine cu certitudine că acesta nu cuprinde cu exactitate încadrarea juridică a faptelor în norma materială contravențională, ceea ce denotă că, învinuirea formulată este descrisă sumar și vagă, iar procesul-verbal nu corespunde exigenţelor legale.

Instanța de judecată reține că, simpla constatare a unei fapte, nu este suficientă pentru calificarea acesteia drept contravenţie şi constatarea vinovăţiei persoanei care a săvîrsit-o.

Astfel, la caz, instanţa reţine că agentul constatator în mod pripit, a constatat că Lilian Balaban se face vinovat de comiterea unei contravenţi, întocmind în privinţa acestuia procesul-verbal cu privire la contravenție și sancționîndu-l.

La fel, simpla constatare *ex proprii sensibus* a agentului constatator, nu este suficientă pentru ca instanţa să stabilească vinovăţia unei persoane.

În această ordine de idei, instanţa ţine să reafirme că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Dispoziţiile art. 6§3 CEDO exprimă necesitatea acordării unei atenţii deosebite dreptului de a fi informat despre natura şi cauza acuzaţiei aduse împotriva sa, în vederea organizării unei apărări eficiente şi rezultative pe cît este de posibil în circumstanţele cauzei şi asupra faptei pentru care o persoană este acuzată. Or, procesul-verbal cu privire la contravenţie joacă un rol determinant în procesul contravenţional, iar importanţa acestuia se prezintă sub două perspective: pe de o parte acesta include detaliat fapta care urmează a se examina, pe de altă parte - persoana care urmează să răspundă pentru această faptă.

După care se relevă prin procesul-verbal cu privire la contravenţie făptuitorul este oficial înştiinţată, în scris cu privire la temeiul legal şi faptic al acuzaţiilor care i se incriminează.

Mai mult, sub acelaşi aspect, art.6§3 lit.a) din Convenţia Europeană îi recunoaşte acuzatului dreptul de a fi informat cu privire la încadrarea juridică a faptelor, dar şi cu privire la cauza acuzaţiei, adică privitor la expunerea detaliată a faptelor materiale pentru care este acuzat şi pe care se bazează acuzaţia (cauza Pelissier şi Sassi contra Franţei nr. 2544/94 pct. 52-54, CEDO 1999-II). Sfera de aplicare a acestei dispoziţii trebuie apreciată, în special, în lumina dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 din Convenţie.

În materia penală, o informare precisă şi completă cu privire la acuzaţiile aduse unei persoane constituie o condiţie esenţială a echităţii procedurii. Există o legătură între lit. a) şi lit. b) de la art. 6§3 CEDO, iar dreptul de a fi informat cu privire la natura şi cauza acuzaţiei trebuie analizat în lumina dreptului persoanei de a-şi pregăti o apărare eficientă pentru a răspunde coerent, prompt şi adecvat acuzaţiei înaintate.

În deplin acord cu cele enunţate supra, instanţa reiterează că procesul-verbal cu privire la contravenţie, trebuie să cuprindă, printre altele, informaţii despre fapta incriminată persoanei în privinţa căreia s-au efectuat investigaţii, adică, formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor şi modului de săvîrşire a contravenţiei şi consecinţele ei, caracterul vinovăţiei, motivelor şi semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei. Rigurozitatea dispoziţiilor legale impune ca învinuirea să fie clară, concretă şi previzibilă, deoarece instanţa de judecată are obligaţia să se pronunţe asupra faptei reţinute în sarcina contravenientului în limitele determinate prin procesul-verbal cu privire la contravenţie.

Însă, în cauza diferită judecăţii reieşind din analiza textuală a procesului-verbal cu privire la contravenţie instanţa constată că aceste exigenţe legale nu au fost respectate, iar învinuirea înaintată în privinţa lui Tudor Jugănaru, este una incertă, adică nu este formulată cu maximă precizie şi claritate, ceia ce la pus în dificultate serioasă în vederea realizării apărării sale, ori din însăși conținutul contestației dar și poziția expusă în ședința de judecată acesta nu a înțeles căror reguli urmează să se conformeze.

Instanţa ţine să menţioneze, că în orice societate democratică, protecţia persoanei este una din atribuţiile de bază ale statului. În exercitarea acestei atribuţii, statul a instituit norme penale şi contravenţionale, concentrate în Codul de procedură penală şi Codul contravenţional, care au drept scop, pe de o parte, să protejeze persoana, societatea şi statul de infracţiuni/contravenţii, astfel încît persoana care a săvîrşit o faptă ilictă să fie pedepsit potrivit vinovăţiei sale, şi, pe de altă parte, să protejeze persoana şi societatea de actele ilegale ale persoanelor cu funcţii de răspundere, comise în activitatea de cercetare a infracţiunilor/contravenţiilor presupuse sau săvîrşite, pentru ca nici-o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală/contravenţională. Prin normele Codului contravenţional, legislatorul naţional a urmărit

instituirea unui echilibru echitabil între aceste două mari sarcini ale procesului contravenţional, pentru stabilirea adevărului şi exercitarea unei justiţii veritabile.

Conform art.375 alin.(1) şi (3) Cod contravenţional, persoana acuzată de săvîrşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atîta timp cît vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod, toate dubiile în probarea învinuirii (..) se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional.

În acest sens mai este necesar de accentuat că, potrivit prevederilor art.5 alin.(1) Cod contravenţional, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale de cît în conformitate cu legea contravenţională, iar conform prevederilor art. 7 Cod contravenţional, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor codului contravenţional.

Prin urmare, reieşind din încălcările constatate la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie care afectează în mod esenţial fondul cauzei, raportat la prevederile art.445 alin. (1) Cod contravenţional potrivit cărora, **neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a încadrării juridice a faptei contravenţionale săvîrşite**, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal, instanţa consideră necesar de a dispune încetarea procesului contravenţional în condiţiile art.461 Cod contravenţional, care prescriu că, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.441 sau 445 alin. (1), instanţa urmează să înceteze procesul contravenţional.

Faţă de cele ce preced, instanţa consideră argumentele expuse suficiente în adoptarea soluţiei, respectiv conducîndu-se de prevederile art.445, 448, 461-462 Cod contravenţional,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite contestaţia depusă de către ***Lilian Balaban***.

Se declară nul procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria și nr.MAI06453029 (4640250072845325) din 16 septembrie 2024 cu decizia de sancţionare, prin care Lilian Balaban a fost sancţionată cu amendă în cuantum de 9 (nouă) unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 450 (patru sute cincizeci) lei, din motivul admiterii de agentul constatator a încălcărilor prevăzute de art.443 şi ale altor norme imperative, care afectează în mod esenţial fondul cauzei.

Se încetează procesul contravențional pornit în privința lui Lilian Balaban, din motivul lipsei unei mențiuni în procesul verbal cu privire la contravenție, care afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată.

Hotărîrea este cu drept de recurs la Curtea de Apel Bălți în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

Preşedintele şedinţei,
Judecător **/semnătura/** **Eugeniu Russ**

Copia corespunde originalului,
Judecătorul Eugeniu Russ